

УДК:
327(497.5):327(497.11)

Оригинални
научни рад

ПОЛИТИЧКА РЕВИЈА
POLITICAL REVIEW
Година (XXII) IX, vol=24
Бр. 2 / 2010.
стр. 305-334.

Момчило Суботић
Институт за политичке студије, Београд

САВРЕМЕНИ ХРВАТСКО-СРПСКИ ОДНОСИ: ТУЖБА И ПРОТИВТУЖБА ЗА ГЕНОЦИД

Сажетак

У чланку су анализирани савремени хрватско-српски односи у време и након распада југословенске државе, посматрани у контексту хрватске тужбе против СРЈ/Србије за геноцид над Хрватима, као и „помирљиву“ српску политику према Хрватима и њиховом геноциду над српским народом у току Другог светског рата, за време Павелићеве и НДХ чији је наставак уследио у Туђмановој ХДЗ Хрватској када је од 1990-1995. довршен злочин геноцида и етничког чишћења Срба Крајишника започет 1941. године. У раду ће бити анализирани и хрватско-српски споразум о нормализацији односа, а затим хрватско признање независности Косова и, најзад противтужба Србије за геноцид Хрвата над Србима у Хрватској и Крајини у последњем рату.

Кључне речи: Хрватска, геноцид, Срби - Република Српска Крајина, Србија, Споразум о нормализацији, тужба, хрватско признање независности Косова, противтужба,

* Виши научни сарадник у ИПС, Београд

** Рад је настао у оквиру научног пројекта „Друштвене и политичке претпоставке изградње демократских институција у Србији“ (149057 Д), који се реализује у оквиру Института за политичке студије у Београду, а финансира Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије.

О УЗРОЦИМА И ПРИРОДИ ХРВАТСКО-СРПСКОГ СУКОБА У РС КРАЈИНИ И ЊЕГОВИМ ПОСЛЕДИЦАМА

У току „разбираспада“ СФРЈ и Југословенске верзије самоопредељења, став Србије за успостављањем и очувањем РСК је био неспоран.¹⁾ Такав став заговарале су готово све српске политичке странке (СПС, ДСС, ДС, СРС, СПО). Ове политичке странке доследно су заговарале право на самоопредељење Срба у Крајини и Републици Српској. Ово је био политички став власти у Београду до „Дејтона“. Тај став се заснивао на међународном и југословенском уставном праву. Утемељен на међународним документима почев од Повеље УН па до Завршног акта из Хелсинкија, као и на свим послератним уставима Хрватске: 1947, 1963, 1974. Утемељен је пре свега на конститутивном својству Срба у Хрватској; на чињеници да је Хрватска била двонационална држава – држава Хрвата и Срба, као што је двонационална Белгија – држава Фламанца и Валонаца, или Чехословачка - држава Чеха и Словака. Можемо ли замислити да су Фламанци на пример побили или протерали Валонце? Каква би била реакција светској јавног мњења? А управо то су учинили Хрвати Србима из Крајине.

Након „Дејтонског споразума“ СПС-ов владајући режим и остале политичке странке, све осим радикала, приклонили су се „новој реалности“ и прихватиле ердутска и дејтонска решења, тј. укидање РСК и у први план ставиле обавезу Србије и СР Југославије на очувању српског националног и културног идентитета у новонасталим државама.²⁾

А „нова реалност“ произашла је почетком августа 1995. из хрватске операције етничког чишћења Срба из Крајине и окупације њихове историјски и правно утемељене државе. Хрватски државни врх је ову геноцидну акцију против Срба назвао „Олуја“. Од „Олује“ до „Дејтона“ уследила је промена политичког става у Србији. Власт у Београду није могла да претпостави да ће то представљати далекосежне геополитичке последице за цео српски народ.

1) Види шире: Момчило Суботић, *Новија српска политичка историја-расправе и чланци*, посебно део: Република Српска Крајина у геополитичком кључу, *ИПС*, Београд, 2006, стр. 179-192.

2) Види шире: Момчило Суботић, «Српска држава у програмима политичких странака у Србији до Дејтонског споразума», *Политичка ревија* 4/2006, *ИПС*, Београд, стр. 809-828; Момчило Суботић, *Српско питање данас*, поглавље Постдејтонско раздобље: Србија и њене политичке странке до НАТО агресије 1999. године, *ИПС*, Београд, 2008, стр. 83-108.

„Господо, истјерајте нам Србе из Хрватске...“³⁾

С друге стране, Хрватска је ликовала, јер је окупацијом Крајине, убијањем и протеривањем њеног становништва успела да – како је усхићено на Книнској тврђави изјавио Туђман - „успјешним извођењем акције „Олуја“ за свагда ријешити главни проблем хрватске државе“. Овој изјави треба додати још једну Туђманову, готово пословичну изјаву: „Рата не би било да га Хрватска није жељела. Ми смо оцијенили да само ратом можемо изборити самосталност Хрватске. Због тога смо ми водили политичке преговоре, а иза тих преговора смо формирали оружане јединице. Да то нисмо урадили, не бисмо дошли до циља. Значи, рат је било могуће избјећи, али само да смо одустали од својих циљева, тј. од самосталности наше државе“.⁴⁾ Дакле, рат је био услов за стварање самосталне Хрватске, а протеривање Срба услов да се она у авнојским границама, које нису ни историјске ни етничке, увећа. То је суштина хрватске политичке и ратне стратегије. Према интервјуу сликара Еде Муртића ријечком „Новом листу“, Туђман му је пред изборе 1990. године саопштио да је „циљ ХДЗ-а оно што нису направиле усташе и Павелић 1941. године“. За „250.000 Срба рекао је да ће спаковати кофере и одселити, а других 250.000 остати или нестати“.⁵⁾ Позивајући Хрвате у рат Туђман је рекао и ово: „Српско питање у Хрватској биће ријешено тек онда када број Срба сведемо на три одсто у укупном пучанству. Ако дође до рата, ниједном Србину у Хрватској не гарантујем сигурност“.⁶⁾

Отуда је рат у Хрватској рецидив Павелићеве усташке политике из 1941. године, који је Туђманова Хрватска довела до краја. Овај рад нема претензије да се посебно бави хрватским геноцидом над Србима у НДХ, али без претеривања можемо рећи да је целокупна хрватска политичка мисао и пракса од Старчевића, Кватерника, Франка, Павелића до Туђмана и Месића, да набројимо само оне који то нису скривали, проткана геноцидним елементима према Србима, које су хрватски политичари сматрали „реметилачким фактором“ за успостављање независне хрватске државе.⁷⁾ Неис-

3) Отворено је тражио од војних инструктора САД Гојко Шушак, хрватски министар одбране. Види детаљније у фусноти 12.

4) *Вјесник*, 22. мај 1992, стр. 3.

5) *Novi list*, сiječanj, 2000.

6) Говор Фрање Туђмана на Тргу бана Јелачића, 29. 05. 1992.

7) Види шире: Василије Крестић, Срби и Хрвати - узроци сукоба, Чачак, 1997; Момчило Суботић, Идеја о “хрватском државном и историјском праву“ и српски народ у про-

црпна је грађа и литература о злочинима геноцида који је Павелићева Хрватска починила над српским народом током Другог светског рата. Једна од књига о НДХ је и књига Фикрете Јелић-Бутић из седамдесетих година.⁸⁾ У тој књизи само једна страна је посвећена логорима у НДХ. Ауторка се пожалила свом колеги историчару Венцеславу Глишићу, да је једва протурила и ту једну страну. Касније, после победе ХДЗ у Хрватској Фикрета Јелић-Бутић изгорела је у свом стану под загонентним околностима.⁹⁾

Трагичност српске судбине огледа се у огромним људским материјалним и духовним жртвама српског – крајишког народа. Овде ћемо навести само познате последице геноцида и етничког чишћења, од 1990-1995. године, у РСК и РХ:

1. протерано је до 800.000 Срба из Републике Српске Крајине и Хрватске или 80% од броја који је тамо живео 1990, а стварни број никада нећемо сазнати, јер не постоје обрађени подаци у УН, у Републици Хрватској и Републици Србији.¹⁰⁾ Генерални секретар УН Бутрос Гали је у извештају Савету безбедности 15. маја 1993. године навео да је из Хрватске, из већих градова - Загреб, Осиека, Сплита, Ријеке - протерано 251.000 Срба,

2. страдало је око 7.000 Срба у ратним окршајима, а 15.000 је рањених¹¹⁾,

3. око 2.300 се води као нестало, и не зна им се траг,

4. запаљено је и уништено 1.100 села и заселака у којима су Срби били већина,

шлости и данас, у: *Геноцид у 20. веку на просторима југословенских земаља, Зборник радова*, Музеј жртава геноцида, ИСИ, ИНИС, ВИИ, Београд, 2005, стр. 20-30; Василије Крстић, *Геноцидом до велике Хрватске*, Матица српска, Нови Сад, Архив Србије, Београд, 1998.

8) Fikreta Jelić-Butić, *Ustaše i Nezavisna Država Hrvatska 1941-1945*, Sveučilišna naklada Liber i Školska knjiga, Zagreb, 1977.

9) Венцеслав Глишић, “Реализација хрватског државног и историјског права у другој половини 20. века”, у: *Геноцид у 20. веку на просторима југословенских земаља, Зборник радова, Годишњак Музеја жртава геноцида*, ИНИС, ИСИ, ВИИ, Београд, 2005, стр. 32.

10) О страдању Срба у Хрватској на почетку 1990-их види: Душан Момчиловић, *Нови геноцид над Србима у ХДЗ Хрватској*, АБЦ Глас, Београд, 1993.

11) Види детаљније: Саво Штрбац, “Људски губици на српској страни у рату и после рата на подручју Хрватске и бивше РСК 1990-1998. године”, у: *Истина о Републици Српској Крајини*, Зборник радова I, приредили др Момчило Суботић и др Бранко Надовеза, Београд, 2008, стр. 453-469.

5. према подацима Српске православне цркве, преко 30.000 Срба присилно је преведено у римокатоличку веру, што такође спада у геноцидне радње, јер се ради о принудном премештању из једне групе (вероисповести) у другу,

6. у две војно-полицијске акције хрватске државе - „Бљесак“ и „Олуја“, преко 35.000 стамбених, стамбено-пословних и индустријских објеката је опљачкано, срушено и запаљено,

7. у периоду од 1990-1995. године, на територији под хрватском контролом, минирано је, запаљено и уништено преко 15.000 објеката, станова и кућа,

8. покрадена је, запаљена и уништена сва покретна имовина у кућама, становима, привредним и пољопривредним зградама - намештај, одећа, обућа, кућни прибор, привредне машине, алати, аутомобили, камиони, трактори, комбајни и друга пољопривредна механизација,

9. уништено је 87 православних објеката и 45 парохијалних домова,

10. оштећено је 195 православних цркава и других верских објеката,

11. покрадена је и уништена сва црквена покретна имовина - иконе, уметничке слике из духовног живота, црквене збирке, црквене књиге, књиге о крштеним, венчаним и умрлим лицима,

12. уништено је на десетине школа, апотека, домова културе, ветеринарских и других установа - у којима су, углавном, радили Срби,

13. на стотине хиљада хектара приватног српског земљишта је или зарасло у коров или га обрађују хрватска домаћинства – Србима се не дозвољава да уђу у свој посед,

14. Срби не користе на десетине хиљада хектара шума и шумског земљишта,

15. покрадено је и уништено на десетине музеја, етно поставки и изложби с мотивима из историје српског народа,

16. уништени су меморијални антифашистички комплекси из Другог светског рата,

17. уништена је и запаљена сва приватна документација, слике, сведочанства, лични документи, документи о власништву имовине, документи и знамења предака, итд.

Влада РСК у прогонству процењује да је укупна вредност српске имовине у РСК И РХ, у поседу Срба, исказана кроз вредност покретне и непокретне имовине и имовинских и социјалних права око 30 милијарди евра. Овој суми морамо додати изгубљену добит од имовине и имовинско-социјалних права - која Срби не могу користити или им хрватска држава, разним управним, административним, судским и сличним поступцима, онемогућава, а она се креће око 20 милијарди евра. Укупна свота ратне штете износи око 50 милијарди евра. Поред овога, у ратну штету треба додати претрпљени страх, душевни бол, људску патњу за изгубљеним члановима породице, духовне губитке за изгубљеним вредностима и слично. Ове вредности је тешко материјално исказати и дати им финансијску димензију.

Након успешно завршеног „домовинског“ рата, уз подршку Ватикана¹²⁾, САД¹³⁾ и германског блока држава, спољнополитички приоритет Хрватске био је да легализује на етничком чишћењу и геноциду успостављену хрватску државу. Први корак ка том циљу био је Споразум о нормализацији односа са СР Југославијом.

Треба напоменути да су дипломатски представници РСК више пута од 1993. године, на преговорима пред УН, указивали да је садашња криза последица злочина геноцида који је хрватска држава починила над Србима. Захтевали су да се Хрватска, као правна

12) Римски лист „Manifesto“ је 1999. објавио недемантовану вест да је папа одобрио Хрватској 40 милиона долара, као помоћ у грађанском рату за независност, према: Милорад Екмечић, *Дуго кретање између клања и орања. Историја Срба у Новом веку (1492-1992)*, Завод за уџбенике, Београд, 2008, стр. 559.

13) Тим Маршал, аутор књиге *Игра сенки*, која је 2001. објављена у Београду, у разговору са Марком Лопушином, новинаром „Недељног телеграфа“, 4. децембра 2000, рекао је да је операција „Олуја“ планирана и финансирана из САД, уз употребу модерног оружја које користи ЦИА, истичући да му је то потврдио један пуковник ЦИА: „Олуја“ је у документацији ове агенције оцењена као врло успешна-америчка акција. „Оно што остаје отворено питање јесте колико је учешће САД и фирме МПРИ у непосредном планирању ових операција и да ли су амерички планери и саветодавци заједно са својим „ученицима“ планирали масакр и прогон српског становништва или су се „ученици“ отргли контроли и злодела починили на своју руку, настојећи да, по рецепту Анте Павелића, реше српско питање у Хрватској једном за свагда“. О америчком учешћу у једином геноциду у југословенском рату 1991-1995. и највећем етничком чишћењу после Другог светског рата, извршеном над Србима у Крајини, сведочи и следећа реченица: „Господо, истјерајте нам Србе из Хрватске, ми немамо питања око ваших услова“- рекао је Гојко Шушак Карлу Едварду Вуоноу новембра 1994. приликом потписивања уговора са МПРИ. Према: Вељко Ђурић Мишина, *Војно учешће Сједињених Америчких Држава у нападу на Републику Српску Крајину*, у: *Истина о Републици Српској Крајини*, Зборник радова, приредили др Момчило Суботић и др Бранко Надовеза, Београд, 2008, стр. 446.

наследница НДХ, осуди за геноцид који је починила над српским народом у Другом светском рату. УН су се браниле, да се не треба оптерећивати прошлошћу, да је позивање на прошлост и довело до нових ратних сукоба и страдања. Било је очигледно да су хтели да помогну Хрватској. Светски медијатори говорили су, као што говоре и данас, да се не треба позивати на прошлост, већ ухватити први воз за евро-атлантске интеграције. Сличне акције предузимали су крајишки представници код власти у Београду, након пада Крајине. Узалуд је било указивање на болну чињеницу, да је њиховим библијским погромом заокружен усташки геноцид из периода НДХ.

СПОРАЗУМ О НОРМАЛИЗАЦИЈИ ОДНОСА ИЗМЕЂУ СРЈ И РХ

Између Савезне Републике Југославије и Републике Хрватске, у периоду од завршетка рата 1995. године - и трагичног егзодуса српског народа до данас, потписано је више билатералних и мултилатералних споразума. Кључни је Споразум о нормализацији односа између две државе, потписан 23. августа 1996. године.

Како се наводи Споразум је потписан у циљу унапређења међусобних односа, поремећених разбијањем СФРЈ и ратних сукоба у Републици Хрватској и БиХ, свеснитрагичних последица, а у интересу одржавања мира и сигурности. У складу с међународним правом, потписнице споразума су изразиле решеност да поштују једна другу као независне, суверене и равноправне државе, у оквиру својих међународно признатих граница. То подразумева да ће међусобно поштовати суверенитет, територијалну целовитост и независност - у складу с одредбама Повеље Уједињених нација. Нажалост, овим споразумом је легализован геноцид и етничко чишћење над српским народом од 1990-1995. године. Тајни планови ватиканско-западне осовине о разбијању југословенске државе, протеривању Срба из РСК и Републике Хрватске су верификовани овим уговором Хрватске и СР Југославије. Уместо да се судбина Крајишника уреди одредбама међународног споразума, на добро припремљеној међународној конференцији под окриљем УН, као што је то урађено у случају БиХ /Дејтонски споразум/, то је покушано билатералним споразумом који не спроводи ни једна од страна потписница.

Овим билатералним споразумом се дефинишу границе, суверенитет, територијални интегритет, мирно решавање спорова, повратак прогнаног и избеглог становништва - њихова имовинска и социјална права и права из одредаба међународног права, итд.

Чланом 1. Споразума о нормализацији односа између СРЈ и РХ предвиђено је да:

*„УГОВОРНЕ СТРАНЕ ПОШТУЈУ ЈЕДНА ДРУГУ КАО НЕЗАВИСНЕ, СУВЕРЕНЕ И РАВНОПРАВНЕ ДРЖАВЕ У ОКВИРУ СВОЈИХ МЕЂУНАРОДНИХ ГРАНИЦА“.*¹⁴⁾

Српска страна је наивно потписала овај споразум и прихватила Хрватску у авнојским границама – занемарујући да је у њеним оквирима окупирана историјска и етничка територија српског народа. Занемарила је чињеницу да је Хрватска, неуставним одлукама Сабора 1990, српски државотворни народ у двонационалној СР Хрватској прогласила националном мањином, а затим окупирала његову на праву засновану државу, а српски народ злочиним геноцида и етничког чишћења збрисала са тих простора. И не само то, српска уговорна страна није захтевала никакав облик аутономије за Србе Крајишнике, иако је аутономија била саставни део Бадинтерове комисије, као и фамозног Плана 3-4.

Хрватска је потписивањем оваквог „поклон–споразума“ добила крила. Ни оно што је потписала неће да испоштује. То ће се веома брзо показати њеним активним учешћем у НАТО–америчком територијалном распарчавању Србије, признавањем независности Косова и грубим мешањем у аутономију Војводине.

Чланом 7. став 1. овог Споразума дефинисана је обавеза уговорних страна у поступку повратка прогнаних, избеглих и протераних лица. Овде стоји: *„Уговорне стране осигураће услове за слободан и безбедан повратак избеглица и прогнаника у њихова пребивалишта или друга места која слободно изаберу. Уговорне стране осигураће тим лицима враћање у посед њихове имовине, односно правичну накнаду“.*¹⁵⁾

Такође, у члану 7. став 6. предвиђено је: *„У року од 6 месеци од ступања на снагу овог споразума, уговорне стране склопиће споразум о накнади за сву уништену, оштећену или несталу имовину.“*

14) Споразум о нормализацији односа између СРЈ и РХ, Члан 1.

15) Види шире: Милорад Буха, “Споразум о нормализацији односа између Савезне Републике Југославије и Републике Хрватске”, у: *Истина о Републици Српској Крајини*, Зборник радова, приредили др Момчило Суботић и др Бранко Надовеза, Београд, 2008, стр. 498.

*Тим споразумом утврдиће се поступци остваривања права на правичну накнаду који неће укључивати судске поступке“.*¹⁶⁾

До данас уговорне стране нису склопиле споразум о накнади штете и правичној накнади јер то није одговарало Хрватској, а српска страна не чини ништа да приволи другу уговорну страну на активну радњу. У случају склапања овог споразума Хрватска би била дужна да исплати огромне своте новца за уништену, оштећену или несталу покретну и непокретну имовину.

Хрватска је Споразумом о нормализацији односа са СРЈ/Србијом имала у виду следеће:

1. Издејствовати признање од српске стране интегралне територије РХ укључујући и територију РСК која је од памтивека насељена српском популацијом,
2. присилити српску страну на признање републичких, административних линија као међудржавних граница-што нема ни етничко ни историјско утемељење,
3. легализовати крају територије које никада нису биле у саставу хрватске државе,
4. прикрити ратни злочин геноцида и етничког чишћења на простору РСК,
5. прикрити злочине који су почињени на просторима који су контролисале хрватске војно-полицијске снаге,
6. путем Споразума успорити, па и онемогућити повратак прогнаних Срба и свим поступцима дати форму административних, управних и судских токова,
7. активно заштитити права физичких и правних лица у СРЈ/Србији од узурпације избегличких група и појединаца,
8. Омогућити нормалну сопствену привредну и финансијску сарадњу, робну размену и слободан приступ српској сировинској бази која представља основу за индустријске и прехрамбене капацитете РХ.

Српски државни органи ништа не чине да интернационализују проблем протераног српског становништва и затраже доследну примену Споразума о нормализацији. Замислимо шта би све чинила Хрватска против Србије, да је из Србије прогнано неколико стотина хиљада Хрвата. Па, Хрватска не би остављала Србију ниједан дан на миру – тражила би против Србије примену најстрожих мера

16) Исто, стр. 499.

у Савету безбедности, другим међународним организацијама и код својих савезника на Западу. Србија, с друге стране, не чини ништа против Хрватске, чак ни медији у Србији не спомињу хрватски злочин геноцида над српским народом, ни онај у Другом светском рату, ни овај од 1990. до 1995. године.

Зато Хрватска, без бојазни, чини следеће против прогнаних Срба:

1. „Повратак избеглица се онемогућава разним административним и управним поступцима,

2. у куће и станове Срба су усељени Хрвати из БиХ, који не желе напустити некретнине - док им се не обезбеди други смештај у РСК или Хрватској, јер одбијају да се врате у БиХ,

3. хрватски државни органи, без обзира на донети Закон о амнестији, свакодневно обнављају и проширују спискове „српских ратних злочинаца“, са циљем њиховог застрашивања, хапшења и онемогућавања повратка и остварења других људских, националних и економско-политичких права, што представља продужени геноцид над српским народом,

4. Срби који одлазе да обиђу своју имовину у Републици Хрватској, позивају се на информативне разговоре, где трпе притисак, уцене, а многи су остајали у притвору и по неколико дана,

5. на куће повратника се бацају експлозивни, пале им се привредни објекти, штале, сеници и слично – чиме се плаше и поручује да се не враћају на своја имања,

6. повратници се грубо вређају у непосредној комуникацији у поштама, општинским канцеларијама, амбулантама и другим пословним објектима,

7. у последњих неколико година је било на десетине убистава повратника, или покушаја убистава, а починиоци се не кажњавају, јер све то обављају у сарадњи са државним органима Републике Хрватске,

8. хрватска страна, без обзира на огромне захтеве за враћање станарских права, не предузима ништа да то учини. Хрватски државни и правосудни органи сматрају да се ради о комунистичком праву и да ту нема елемената имовинског права, а њени држављани /Хрвати/ су остварили право на куповину станова у друштвеном власништву по привилегованим ценама и дужим роковима отплате. Међународна заједница је својим упорним инсистирањем у БиХ исто такво право интерпретирала као својинско и имовинско

право, па је натерала државне органе у БиХ да сваком носиоцу стамбарског права призна право на одређени вид имовинско-финансијске надокнаде. Срби у Републици Хрватској то право не могу да остваре - без обзира на одредбе Споразума о сукцесији и Сарајевске декларације. Оба документа је ратификовала Република Хрватска. Србима се нуди врло неприхватљива варијанта стамбеног збрињавања. Невероватно је да Хрватска може да овако поступа – да крши међународно право, а да јој то међународна заједница одобрава,

9. поступак обнове запаљене и уништене српске имовине је веома спор. Остваривање права на обнову кућа, захтева прибављање великог броја докумената, високе цене административних такса за власничка документа, потврда, уверења и слично. Поступком обнове изграђују се мали стамбени објекти -вели чине 20-25% од ранијег стамбеног простора српских породица,

10. Срби који судским поступцима траже исељење лица из својих кућа и станова, морају плаћати подстанарску кирију - до тренутка исељења узурпатора у својим објектима. Судски поступци трају више година, јер је хрватским законодавством предвиђено да се лицима која такве објекте користе мора обезбедити, од стране државе, нужни смештај. Нужни смештај је дискутабилна категорија, али у основи добра основа за манипулацију и онемогућавање враћања кућа и станова Србима. Често, судови обавезу власнике Србе да исплате огромна средства за обнављање објеката - без обзира што то Срби нису тражили,

11. постоје и друга кршења људских права Србима, која су морала подстаћи државне органе Србије да реагују на међународној сцени¹⁷⁾

У намери да уништи сваки траг који би подсећао на Србе Хрватска мења имена насеља, села и географских појмова везаних за српску историју. Бивши хрватски председник Стјепан Месић изјавио је у Јерусалиму 2008, да би радо дозволио да се у Хрватску врати 200.000 Срба, „али се томе противи мој хрватски народ“. Значи да се запоседање српских кућа, станова, привредних објеката и пљачка српске непокретне имовине сматра неotuђивим хрватским пленом! Је ли то могуће? Изгледа да је могуће. На основу овакве изјаве Стјепана Месића, може се (без злобе) закључити да

17) Милорад Буха, исто, стр. 498-491.

одлике хрватске државе у односу на ону из Другог светског рата нису промењене.¹⁸⁾

Уз све ово, у складу са довековном хрватском антисрпском политиком, Хрватска је тужила СРЈ/Србију за агресију и злочине геноцида пред Међународним судом правде, за злочине своје војске над Србима у РСК-Зонама под заштитом УН.

ХРВАТСКА ТУЖИЛА СРБИЈУ ЗА ЗЛОЧИНЕ ГЕНОЦИДА - ЗА ЗЛОЧИНЕ СВОЈЕ ВОЈСКЕ НАД СРБИМА У ЗОНАМА ПОД ЗАШТИТОМ УН

Следећи свог политичког и ратног партнера у борби против Срба, Изетбеговићеву БиХ, која је поднела тужбу против СРЈ за агресију 1993, Хрватска је тужбу поднела у време НАТО бомбардовања Србијеи отимања Косова и Метохије 1999, као завршног чина у десетогодишњем процесу расрбљивања Балкана. Отимањем Космета требало је да се заврши „мали светски рат“ против Срба, од Крајине преко Републике Српске до Косова, уз истовремено отцепљење Црне Горе. Хрвати и босански муслимани траже и огромну ратну штету од СРЈ/Србије: муслимани 30 а Хрвати 60 милијарди долара.

Уместо да буду проглашени жртвама удруженог спољног и унутрашњег злочина против мира и суверене државе СФРЈ Срби су проглашени реметилачким фактором на Балкану и главним починиоцима злочина над суседним народима. А управо је српски народ доживео масовно убијање и протеривање из Хрватске и Косова и Метохије.

Нетачно је да су Србија и Срби у Републици Српској Крајини Републици Српској започели рат и извршили некакву агресију на Хрватску и БиХ. Како је могућа агресија на сопствену државу!? Коректна анализа упућује на следећу констатацију: Југославија је нестанком биполарног система међународних односа изгубила значај свог геополитичког положаја-тампон зоне- и тако постала земља ниског приоритета. Штавише, њено разбијање постало је евидентан геополитички интерес САД и неких западних земаља, посебно Ватикана и Немачке. Тај моменат су искористиле сецесионистичке републике Словенија и Хрватска и муслиманско-хрватски део БиХ, да истакну свој захтев за независном државом.

18) Види: Србољуб Живановић, Реч на годишњици страдања Срба, Јевреја и Рома у хрватском логору смрти Јасеновцу, Бања Лука, мај 2005.

Управо у томе је „српски грех“. Најпре доследно залагање за опстанак југословенске државе, а затим, супротстављајући се насилном отцепљењу Хрвата и хрватско-муслиманске коалиције у БиХ, Срби су применили исто начело, право на самоопредељење и формирали своје самосталне државе: Републику Српску Крајину и Републику Српску. Равноправност Срба у Хрватској и БиХ са друга два народа представљао је почетак и крај свих српских захтева. Срби су захтевали да њихово право на остатак у заједничкој држави буде једнако праву Хрвата (и муслимана) за издвајањем. Ни јаче ни слабије, залажући се при томе за уставно, мирно и демократско решење. За остварење својих права Србима није био потребан рат, напротив. Али је рат, како смо чули и видели од Туђмана, био потребан Хрватима (и муслиманима) како би поразили Србе, уништили их или протерали и у авнојским границама прогласили своју државну независност.

Влада Хрватске је, 2. јула 1999, покренула поступак против СР Југославије (Србије и Црне Горе)-бр. 2006/7, за злочине геноцида које је у Хрватској починила Југословенска народна армија (законита војска Југославије), обавештајни агенти (!) и паравојне формације на територији Западне Славоније (војна геноцидна акција Хрватске војске – „Бљесак“) и на региону Книна (геноцидна акција Хрватске војске „Олуја“), за етничко чишћење хрватских држављана, „што је довело до облика геноцида који је резултирао да је велик број хрватских држављана расељен, убијен, мучен, незаконито хапшен, као и до великог уништавања имовине“.¹⁹⁾

Председник Хрватске Стјепан Месић био један од покретача ове тужбе. Потпуно је извесно да је овог доказаног србомрсаца на тужбу мотивисала крајње неповољна геополитичка позиција Србије у време злочиначке НАТО агресије на СР Југославију 1999. године. Стога он, десет година после, овако конструише: „Милошевићева Србија је преузела Југословенску армију, јер је ЈА тражила спонсора, а Милошевићева Србија је била тај спонсор који ће омогућити том инертном и скупом организму који се зове Југословенска армија даљњи опстанак, Милошевићу је ЈА требала да би проширио границе Србије, и они који нису тајили тај план стварања етнички чисте и велике Србије...план Милошевићеве Србије

19) Милан Булајић, “Хрватска тужила Србију за злочине геноцида пред Међународним судом правде за злочине своје војске над Србима у заштићеним зонама”, у: *Истина о Републици Српској Крајини*, Зборник радова, приредили др Момчило Суботић и др Бранко Надовеза, Београд, 2008, стр. 515.

био је стварање велике Србије на етнички чистом простору. То је ратна опција која је била сасвим јасна да треба очистити територију, дакле геноцид је био у том ратном плану, ратни план је био геноцидан план. А исто се на крају догодило кад су чистили Косово... Значи на једној страни имамо организован геноцид, рат за границе велике Србије, а на другој имамо хрватски обрамбени рат, рат који нам је био наметнут, који ми зовемо домовински рат-и у њему је било злочина. Али злочин није био дио нашег плана, наш план је био да обранимо своју земљу...²⁰⁾

У интервјуу бечком дневнику „Presse“ Месић тврди да су Срби протерани током геноцидне операције „Олуја“ „жртве политике Слободана Милошевића“ а не хрватске солдатеске. „Срби који су послје рата у нашој земљи, односно након операције за ослобођење „Олуја“ побјегли у Србију, у ствари су жртве политике Милошевића, а не жртве хрватске политике“.²¹⁾

Ова хрватска тужба делује запањујуће. Оптужена је СР Југославија /Србија за злочине геноцида које је извршила Хрватска војска, уз директну помоћ САД и НАТО-а- над Србима у зонама под заштитом УН. У овом злочину над Србима учествовали су и муслиманске формације као и шиптарски официри са Косова и Метохије у хрватским и муслиманским јединицама. Али, кад се зна да је Хрватска тужбу поднела непосредно после злочиначког НАТО бомбардовања СР Југославије, онда до пуног изражаја долази толико пута кроз историју манифестована мржња и непријатељство Хрвата према Србима.

Хрватскаје тада погрешно закључила, да је самим чином НАТО агресије дошао тренутак за коначан обрачун са Србима и њиховом државотворном идејом; да је тиме „доказан“ српски злочин геноцида над Хрватима и муслиманима, и да нико више неће спомињати хрватски злочин геноцида над Србима, Ромима и Јеврејима у Другом светском рату и хрватски злочин геноцида над Србима, од 1991. до 1995. Овим је Хрватска, достојно своје злочиначке прошлости из времена Другог светског рата, показала како замишља добросуседске односе и политичку сарадњу. То је њен креативан допринос Споразуму о нормализацији односа из 1996. године.

20) Председник Стјепан Месић, гостујући 14. августа 2008. у емисији Хрватског радија „С председником на кави“, Радоје Арсенић, Месић тумачи прошлост, *Политика*, Београд, 15. 08. 2008, стр. 4.

21) Месић: Током „Олује“ протерани Срби жртве Милошевића, *Тањуг*, *Политика*, Београд, 26. јун 2008, стр. 4.

Разочаравајуће је то, што је Влада Србије поднела противтужбу против Хрватске десет година касније (јануар 2010), а одавно је имала на располагању све чињенице о хрватским концентрационим логорима смрти у Јасеновцу, Старој Градишки, Сајмишту и на многим другим местима, где је убијено на стотине хиљада Срба и десетине хиљада Рома и Јевреја и имала је све чињенице о противуставној сецесији Хрватске из Југославије, током које је обавила злочине геноцида над Србима у хрватским градовима: Госпићу, Загребу, Задру, Сплиту, Осијеку, Вуковару... извршила агресију на Босну и Херцеговину, побила и улогорила српске и ромске цивиле у подручју Босанског Брода и Купреса – у марту и априлу 1992. године, прогнала стотине хиљада Срба из хрватских градова и окупирала Републику Српску Крајину (Зону под заштитом УН) и етнички очистила 80% њеног становништва, 1995. године.

Међународни суд правде у Хагу је, одлуком од 14. септембра 1999, одредио да Хрватска, у року од шест месеци поднесе тужбу до 14. марта 2000. и да Србија и Црна Гора, у року од годину дана, поднесу противтужбу-до 14. септембра 2000. године.

Хрватска је испоштовала рок и поднела је тужбу 27. јуна 2000. године.

Србија, и поред два продужена рока, није поднела противтужбу!!!

Уместо противтужбе за злочине геноцида над Србима, Србија је 11. септембра 2002, покренула питање ненадлежности Међународног суда правде у Хагу. Овде треба имати у виду важну чињеницу, да је Међународни суд правде у Хагу упутио налог Југославији/Србији да поднесе противтужбу-пре него што се постави питање његове надлежности да суди по тужби Хрватске. То је очигледно био јасан сигнал да треба поднети противтужбу. Правни тим Србије се понашао супротно, заступао је став , да би подношење противтужбе значило признање надлежности Међународног суда правде у Хагу.

Србија је десет година била убеђена да у Хагу неће бити суђења. Не знамо чиме се руководио стручни тим Србије инсистирањем на ненадлежности Суда. Милан Булајић, наш познати стручњак за међународно право и дугогодишњи дипломата у међународним организацијама, истиче: „Умјесто што су државници Србије, послје 2000. године говорили да предност треба дати миру, помирењу итд, они су, после хрватске тужбе, морали поднијети противтужбу. Нај-

мање је, у тим тренуцима, било мјеста приговору на надлежност Међународног суда правде у Хагу.

Наиме, приговор Србије гласи да Србија није била уговорна страна-посебно према Члану IX Конвенције УН за кажњавање и спречавање геноцида!!! Правни агенти Србије су тежиште ставили на формалноправне разлоге, игноришући суштински интерес Срба за кажњавање починиоца геноцида (Југославије је била једна од активних учесника у преговарању и изради текста Конвенције о геноциду)²²⁾.

Уместо да тужбу Хрватске схвати као јединствену прилику да се на светлост дана изнесу сви хрватски злочини над Србима током 20. века, као шансу да се аргументовано пред судом расправе хрватско-српски односи, правни тим Србије је неодговорно калкулисао „играјући“ на лажну мирољубивост и трули компромис. На исти начин деловала је и српска штампа. Саопштење Међународног суда правде о заказаној расправи поводом хрватске тужбе у већини српских новина није ни поменуто. Да нема „Правде“ и „Блица“, у Србији не би ни знали да је почела расправа по тужби Хрватске против Србије за злочин геноцида. Па и непосредно пред расправу, заказану за време од 26. до 30. маја 2008, српски правни агенти су надмено наговештавали победу. „Правда“ од 22. априла 2008, о почетку расправе по тужби Хрватске обавештава: „Варади уверен у победу Србије у Хагу“²³⁾.

У „Правди“ је још наведено: „Шеф стручног тима Србије у Међународном суду правде, проф. др Тибор Варади, изјавио је да ће предстојећа расправа по тужби Хрватске против СР Југославије, за геноцид, бити посвећена искључиво надлежности Суда и прихватљивости предмета“. Варади је том приликом рекао: „Ми и даље инсистирамо на томе да Међународни суд правде у Хагу није надлежан у овом спору. Ствар је сложена правно, правно компликована, а верујем да ће одлука бити добра за нас“²⁴⁾.

Овакви ставови српског стручног тима проистичу из помири-тељске и „извињавајуће“ српске политичке стратегије, која нажалост не ужива никакав респект хрватске-тужилачке стране. Оваква, у суштини неодговорна и неморална, српска политика биће настављена и након подношења противтужбе, пошто се у међувремену Суд прогласио надлежним за хрватску тужбу, отворено се за-

22) Милан Булајић, Нав. дело, стр. 517

23) Види: *Правда*, 22. април 2008, стр. 3.

24) Исто

лажући за одустајање од судског поступка, пристајући на вансудско поравнање.

Став српске стране може се видети из ијаве председника Републике Србије, Бориса Тадића, на Дан пробоја заточеника Јасеновца-22. априла 2008. године, објављену у „Слободној Далмацији“: „Да би отварање захтјева за компензације српским жртвама Јасеновца, повећало проблеме у регији и значило враћање Другом свјетском рату, док се рјешавају питања из посљедњег рата и улажу напори у помирбу“.²⁵⁾

Уследило је питање: „Јесу ли икада плаћене компензације за готово један милијун Срба, које су убили хрватски нацисти у Јасеновцу?“ Тадић је одговорио да „Нитко не зна колико је било жртава (!!!) и да би враћање Другом свјетском рату само повећало проблеме у регији“ (!!!). Председник Србије предлаже да би „сада обитељи жртава требало да нађу неко рјешење за те случајеве“ (!!!), што значи да се држава Србија ограђује од заступања интереса Срба-жртва холокауста“!²⁶⁾

Влада Републике Српске Крајине у прогонству, у писму председнику Србије, Борису Тадићу, од 23. априла 2008. године подсећа „да је Савезна Република Немачка обештетила јеврејске жртве и обештетила чланице Савезника из Другог светског рата, па то није пореметило међудржавне односе у Европи. Напротив, праведна осуда СР Немачке за злочине геноцида је учврстила сарадњу и разумевање међу европским и прекоморским државама“.²⁷⁾

СРБИЈА ХРВАТСКОЈ ИЗВИЊЕЊЕ И МЕСТО НЕСТАЛНОГ ЧЛАНА У СБ - А ХРВАТСКА СРБИЈИ ПРИЗНАЊЕ НЕЗАВИСНОСТИ КОСОВА

Само неупућени у српско-хрватске односе, да се задржимо на тој квалификацији, могли су предложити Хрватску а не Чешку као њеног противкандидата, у састав несталних чланица Савета безбедности УН-а. То је учинила Влада Србијеи тај необјашњив поступак се тумачи као израз добросуседске сарадње и разумевања. Очекивало се ваљда да ће тај чин солидарности омекшати „бившу браћу“, да и они повуку реципрочан потез у виду повлачења тужбе за геноцид или да почну примењивати Споразум о нормализацији

25) *Slobodna Dalmacija*, 23. април 2008, стр. 4-5.

26) *Slobodna Dalmacija*, исто

27) Види сајт Владе РСК од 23. априла 2008.

односа. Ништа од тога! Напротив! Хрватска се сврстала у државе које су признале независност Косова²⁸⁾, прекршила Споразум о нормализацији односа са Србијом, грубо нарушавајући суверенитет и територијални интегритет Србије.

Поставља се питање зашто српска власт није тужила Словенију која је у тренутку признања Косова председавала Европском унијом, или Хрватску, која је протерала готово све Србе из Републике Српске Крајине. Зашто Србија заузврат није признала Владу РСК и Републику Српску Крајину јер су Срби крајишници, за разлику од Шиптара са Косова, имали право на самоопредељење, и по том основу засновали своју државу, коју су Хрвати уз помоћ Запада и Ватикана немилосрдно уништили. Тиме би Србија на правни терен изнела све чињенице у разбираспаду југословенске државе. Предност тужбе је у томе што подразумева јасан одговор у виду пресуде. Уместо тога имамо готово невероватан парадокс, свугде, али не и у хрватској политици: Хрватска је тужила Србију за изгон Срба из Крајине?! Србија се и овом приликом доследно пацифистички понаша, слепо се држи међународног права, одустајући од противтужбе за геноцид Хрвата над Србима током целог 20. века и, да не би озлоједила Хрвате, инсистира само на „Олуји“.

Хрватска је, без сумње, држава која је одговорна за велике размере злочина геноцида над Србима, Ромима и Јеврејима у Другом светском рату, јер је наследник фашистичке Независне Државе Хрватске, којој, као сунаследника, треба придодати и Муслиманско-хрватску федерацију Босне и Херцеговине. Значи, тужба Владе Србије би морала, поред хрватског злочина геноцида и етничког чишћења над Србима, од 1991. до 1995. године, да садржи (као најважнији податак) злочин геноцида Независне Државе Хрватске над Србима, Ромима и Јеврејима у Другом светском рату, од 1941. до 1945. Ову тужбу, као сутужиоци, требало би да потпишу владе:

28) Као одлазећи председник Хрватске Стјепан Месић је још једном демонстрирао своју и хрватску антисрпску политику, посетивши 7. јануара 2010. године нелегалне институције НАТО државе Косово. Том приликом је рекао: „С посебним задовољством обраћам се данас, приликом првог службеног посјета једнога хрватског председника Републици Косово, члановима највишега представничкога тијела најмлађе државе не само регије, него и Европе, у исто вријеме и државе најстаријег народа овога дијела Старога Континента“. Иако га београдски режим доживљава као партнера у регији и у евро-атлантским интеграцијама, Месићева порука из Приштине више је него јасна – као што је 90-их разграђивао СФРЈ, жеља му је да то исто учини са Србијом и он то не крије. Средином јануара 2010. Месић је је изјавио да би у случају да Република Српска одржи референдум којим би се нарушио Дејтонски споразум, послао војску у Републику Српску и пресекао коридор код Брчког.

Републике Српске Крајине и Републике Српске, па и Влада Црне Горе, ако би то прихватила, јер су хрватске оружане снаге у Другом светском рату убијале и цивиле у Црној Гори.

Јер, 700.000 убијених Срба, 30.000 Јевреја и 80.000 Рома није израз „српског мита о Јасеновцу“. Иако данас неки хрватски историчари умањују број жртава хрватског геноцида и, попут Славка Голдштајна, говоре о броју 80-100 хиљада убијених (Туђман је у „Беспућу повијесне збиљности“ изнео цифру од 30.000, касније је ту бројку подигао на 70.000), свет је обавештен о стварном обиму овог злочина. Хрвати би да заташкају резултат до којег је дошла „Земаљска комисија Хрватске“ 1947. године. Ова комисија, састављена од Хрвата, утврдила је да су усташе у Јасеновцу убиле између 500 и 600 хиљада људи. Углавном Срба. Најзад, захваљујући помоћи Милана Булајића, председника Фонда за истраживање геноцида, у Њујорку је подигнуто обележје Јасеновачким жртвама, о чему се мало зна. *На споменику жртвама усташког геноцида у логору Јасеновац у Бруклин парку, урезано је поводом 60-годишњице, априла 2005. године „стотине хиљада Срба, Јевреја и Рома, као и антифашиста многих националности“.*²⁹⁾

Приликом боравка у Загребу 24. јуна 2007. године председник Србије преко Хрватске радио телевизије „испричао се“ Хрватској „за несреће које су им нанијели Срби“.³⁰⁾

„Свим грађанима Хрватске и свим припадницима хрватског народа које су учинили несрећнима припадници мога народа, упућујем извињење и преузимам за то одговорност“.³¹⁾ Тадић се одлучио на овај корак и поред извињења које је испред заједничке државе Србије и Црне Горе упутио њен председник Светозар Маровић 11. септембра 2003. године.

Хрватски председник Стјепан Месић није се извинио за побијене и протеране Србе, већ је одговорио уз најтеже оптужбе да „све треба поставити на своје мјесто“. На Београдској телевизији, у присуству председника Тадића, Месић поручује да Срби треба да признају геноцид у Сребреници, а што се тиче “Олује”- “то

29) Интервју Милана Булајића *Православљу*, Истина ће нас ослободити, аутор: Славица Лазић, Новине Српске Патријаршије, бр. 1010, 15. април 2009.

30) Andro Bernardić, Predsjednik Srbije gostovao na emisiji Nedjeljom u dva'. Tadić: „Preuzimam na sebe odgovornost za zločine Srba, ali svatko snosi krivicu“, *Večernji list*, Zagreb, 24.06.2007.

31) Predsjednik Srbije Boris Tadić, 23. 06. 2007.

је била законита акција хрватске војске за ослобођење узурпиране територије“.

Сам крај Месићевог мандата обележило је неколико јасних политичких провокација. Једна од њих је смањивање казне за годину дана, Синиши Римцу, осуђеном за убиства над српским цивилима крајем 1991. године у западној Славонији. Синиша Римац је признао и учешће у убиству српске породице Зец у Загребу у децембру исте године. Смањивање казне објављено је 7. јануара, на дан православног Божића, чиме је србомрзачка порука била појачана, а Србима у Хрватској и Крајини јасно ставио до знања да он није никакав демократски представник каквим се представља, већ заштитник највећих српских крвника.

Приликом посете хрватског премијера Иве Санадера Србији са њим је дошао и амбасадор Хрватске у Приштини, Златко Крамарић. Била је то потпуно јасна демонстрација хрватске политике према Србији.

Позивајући српске избеглице из Хрватске да протестују против посете хрватског премијера, председник Владе Републике Српске Крајине у прогонству, Милорад Буха, позвао је Владу Хрватске да врати уставни положај двонационалне хрватско-српске државе; Владу Србије да призна независност Републике Српске Крајине у којој су живели Срби и пре Хрвата, у време Војне крајине чији је РСК историјски потомак, по принципу реципроцитета, с обзиром да је Влада Хрватске признала независност Косова.

У прогласу је речено: „Званична посета премијера Хрватске, Иве Санадера, је најављена као корак као побољшању и унапређењу односа двеју земаља. Оваква квалификација сусрета два премијера је, у најмању руку, поражавајућа за српске државе и српски народ, јер Хрватска није позвана на одговорност за биолошко уништење Срба, Рома и Јевреја у Другом светском рату и нико је не обавезује да отклони последице злочина геницида и етничког чишћења над Србима Крајишницима од 1990. до 1995. године. Овакав поступак је најочигледнији наставак злочина геноцида над Србима. Он омогућава да Хрватска, несметано, продужава окупацију Републике Српске Крајине и да не враћа у Устав државотворност српског народа...Због потпуног обесправљивања Срба Крајишника Влада и Скупштина Републике Српске Крајине позивају Крајишнике и остале грађане Републике Србије да дођу на протестни митинг

против политике Владе Хрватске према Србима Крајишницима-на дан доласка др Иве Санадера у Београд – 20. марта 2009³²⁾

Доминирао је транспарент на коме је писало: „ПРИЗНАЛИ СУ КОСОВО –ПРИЗНАЈТЕ РЕПУБЛИКУ СРПСКУ КРАЈИНУ“

Председник Србије, Борис Тадић, изнео је званични став Србије: „Хрватско признање Косова, за Србију је било изузетно тешко, уз напомену, да ће „питање Косова и Метохије решавати пред међународноправним институцијама“!

Затим: „Не доводимо у питање територијални интегритет других држава, јер су такве идеје опасне. Идеја границе Карлобаг-Вировитица-је прошлост“.

Што се тиче реципрочног признања РС Крајине званични одговор Србије је био да она сматра Србе у Хрватској хрватским држављанима, чиме је скинуто питање признања независности Републике Српске Крајине.

Није тражено од Хрватске да реципрочно изјави да Шиптаре на Косову и Метохији сматра за држављане Србије.

ДУГ ПУТ ДО ПРОТИВТУЖБЕ ИЛИ НЕДОСТАТАК НАЦИОНАЛНОГ САМОПОШТОВАЊА

Да званична Србија нерадо прихвата хрватску тужбу а тиме и прилику да рашчисти односе са наследницом хрватске усташке државе која је побила стотине хиљада Срба, говори и иницијатива Владе Србије да Хрватска повуче тужбу, па ће онда и Србија повући контратужбу, која још није ни написана!!! Председник Владе Србије, Мирко Цветковић, уочи сусрета са својим хрватским колегом Ивом Санадером, открио је свој план: „Србија ће позвати званичну Хрватску да повуче тужбу против Србије за геноцид, а наша држава ће у том случају, одмах повући контратужбу против Хрватске...Једно од најважнијих питања је та тужба. То је велика препрека развоју добрих односа. Дакле, позваћемо Хрватску да своју тужбу за геноцид против Србије повуче из процедуре. Србија би у том случају одмах била спремна да повуче своју контратужбу. То је могућност да, на дужи рок, нормализујемо односе двеју земаља и јасно покажемо да смо као суседи отклонили ту препреку, наслеђену из блиске прошлости и наметнуту из политичких мотива“.³³⁾

32) Види сајт Владе РСК у прогонству од 19. марта 2009.

33) П. Васиљевић, “Тужбе треба повући”, *Новости*, Београд, 19. март 2009, стр. 2.

Србија се, дакле, опет извињава и предлаже помирење, а Хрватска води рачуна само о својим интересима. Србија показује да није спремна да се суочи са утврђивањем одговорности за геноцид, не само у „Бљеску“ и „Олуји“, већ од клеро-усташке НДХ до данас. С друге стране, хрватски премијер Санадер је за време боравка у Бриселу изјавио да „има важнијих тема за билатералне сусрете“ од предлога за повлачење тужби!!!³⁴⁾

Судећи према надменом уверењу Хрватске у оправданост и успех тужбе и српске извињавајуће и безусловне помирљивости, сва је прилика да је аутор овог жалосног сценарија, којим се српске жртве још једном убијају а српске државе понижавају, један – и да је то – Ватикан. На овакав закључак упућује неколико чињеница: Влада Србије је десет година игнорисала хрватску тужбу, а затим у дужем периоду замајавала и лажно информисала српску јавност, кокетирајући и машући противтужбом, два месеца након одлагања подношења противтужбе Влада предлаже повлачење неподнете противтужбе, да би је коначно поднела тек 4. јануара 2010. године; посета председника Србије Бориса Тадића Светој столици и позив упућен папи да посети Србију, непосредно уочи смрти патријарха Павла; као и оркестрирана акција „невладиног сектора“, после избора новог патријарха Иринеја, за што скорију и безусловну посету папе Србији; најзад, Међународни суд правде у Хагу је одредио нове рокове за тужбе, Хрватској до 20. децембра 2010, а Србији до 4. новембра 2011, што недвосмислено упућује на фаворизовање вансудског поравнања.³⁵⁾ Сва је прилика да је одустајање од тужби и посета папе Србији, коју треба да иницира Српска православна црква, планирано да се реализује у пакету. Овоме

34) „Sanader uzdržano na Cvekovićevu izjavu“, *Nezavisne*, Banja Luka. На сајту загребачког *Večernjeg lista* сладе су поруке Санадеру: „Hrvati smatraju da je „srpsko pitanje“ zauvijek riješeno „Olujom“, Иву Санадера упозоравају да не сме повући тужбу против Србије: „Srbija je genocidna. Sanader nije smio da ide u Beograd! Treba tražiti odštetu za uništeno gospodarstvo, pobijene porodice. Moje uništeno djetinjstvo“; „Samo neka proba da povuče tužbu za genocid! Svi mi branitelji znamo ko protestuje u Beogradu“: „E, moj Sanaderu, nikad od tebe političara i Hrvata. Nema skidanja optužnice za genocid, jer češ i ti onda na sud“!...“Srbija je genocidna“, *Pravda*, Београд, 21-22. март 2009, стр. 3.

35) „...МСП је узео у обзир чињенице из контратужбе коју је Србија поднела 4. јануара, у којој се од Суда тражи да пресуди и прогласи да је Хрватска прекршила обавезе из Конвенције тиме што је у току и после „Олује“, у августу 1995, намеравала да уништи српску националну и етничку групу која је живела у Крајини убијањем припадника те групе, изазивањем озбиљних телесних и менталних повреда члановима групе и намерним подвргавањем чланова групе животним условима који је требало да доведу до њиховог делимичног уништења-наведено је у саопштењу.

У саопштењу се подсећа да Србија од Хрватске тражи да „прихвати последице својих међународно незаконитих дела“. *Новости*, Београд, 19. фебруар 2010, стр. 2.

за сада као препрека стоји имовина Срба у Хрватској и Крајини, од чијег обештећења би се или одустало или би оно било симболичког значаја. Тако је, изгледа, замишљена нормализација и консолидација хрватско-српских односа.

Размотримо још два питања: како на тужбу и противтужбу гледа стручна јавност у Србији, а како они којих се овај судски поступак животно и судбински непосредно тиче Срби из Хрватске и Крајине?

Професор Радослав Стојановић, шеф тима за одбрану Србије и Црне Горе по тужби БиХ за геноцид пред Међународним судом правде, каже: „Оно против чега сам ја, и зато нећу учествовати у томе, то је да се подноси против-тужба против Хрватске, такође за геноцид, јер ћемо ми ту тужбу изгубити, као што ће Хрвати изгубити своју тужбу. Зашто онда губимо време?!“³⁶⁾

Милан Булајић нас подсећа, да је уместо суочавања са тужбом против Југославије-Србије од стране муслиманске БиХ за злочине геноцида (1993) правни агент, професор права предлаже дипломатске преговоре („une solution diplomatique de nos conflicts“)³⁷⁾. Министар иностраних послова Горан Свилановић је, преко правног агента проф. др Тибора Варадија, једноставно повукао противтужбу без услова, вероватно у нади, да ће муслиманска БиХ повући основну тужбу.³⁸⁾

Професор Војин Димитријевић, директор Београдског центра за људска права, такође подржава повлачење тужбе и противтужбе, сматрајући „да ни хрватска тужба ни евентуална српска противтужба не би имале изгледа на успех“.³⁹⁾

Познати хрватски адвокат Анто Нобило сматра „да геноцида није било ни са хрватске, али ни са српске стране, да тужба и контратужба немају смисла“.

Српски народ из Хрватске и Републике Српске Крајине протеран са свог огњишта у Србију, Републику Српску, европске и прекоморске земље заинтересован је за подизање тужбе за геноцид против Хрватске и запрепашћен њеном политизацијом од стране власти у Београду. На захтев многих српских интелектуалаца и удружења у свету, Влада Републике Српске Крајине у прогонству

36) Press klub – В92, Милица Дучић-Чавић, “Хрватска ће изгубити тужбу за геноцид”, Београд, 14. јун 2009.

37) Писмо агента Србије-Црне Горе, од 24. новембра 2003.

38) Писмо агента Србије-Црне Горе, од 22. октобра 2003.

39) М. П. Р., “Повлачење тужби за боље односе”, *Политика*, Београд, 20. март, 2009, стр. 5.

сачинила је петицију која се потписује у свим местима у Србији и Републици Српској. Њен садржај је следећи:

„Ми доле потписани захтевамо да Република Србија безусловно остане при тужби против Хрватске за злочин геноцида почињен над српским народом. Захтевамо да Скупштина Србије донесе одговарајућу резолуцију“.

Познаваоци хрватско-српских односа уочавају два актуелна феномена, који се одигравају у Хрватској а везани су за тужбе. Први је везан за поступак који Римокатоличка црква и хрватски бискупи воде у процесу проглашавања Степинца за свеца, који је већ унет у католички календар као „блаженик“, а други представља покушај успостављања Хрватске православне цркве, по узору на Павелићеву Хрватску православну цркву из периода НДХ. И једно и друго представља грубо фалсификовање историје и обесмишљавање српских жртава.

Једну од најдрастичнијих неистина је изговорио, 10. фебруара 2010, у Карловцу, војни ординариј бискуп у Хрватској, Јурај Језеринац. На верској прослави посвећеној римокатоличком хрватском кардиналу, Алојзију Степинцу, бискуп Језеринац је истакао, да је кардинал Алојзије Степинац спасао многе Србе, Рома и Јевреје – осуђене (по расним законима НДХ) на биолошко истребљење у Независној Држави Хрватској.

Обиље историјске грађе и литературе, како домаће тако и стране, недвосмислено указује да је загребачки кардинал Алојзије Степинац један од најодговорнијих за спровођење биолошког истребљења Срба, Рома и Јевреја, јер су органи Римокатоличке цркве у Хрватској, па и свештеници, монаси и монахиње били ангажовани на наоружавању хрватске војске, а стотине свештених лица је руководило акцијама убијања цивила у концентрационим логорима смрти и на другим стратиштима. Католички свештеник фра Мирослав Мајсторовић-Филиповић је био и командант Концентрационог логора смрти у Јасеновцу.

По себи се разуме, да се овако опште ангажовање римокатоличких свештеника, монаха и монахиња на истребљењу Срба, Рома и Јевреја не би могло обављати, да се томе супротстављао кардинал Алојзије Степинац, јер је био на највишем верском положају Римокатоличке цркве у Независној Држави Хрватској.

У Хрватској се предузима нови верски злочин над православним Србима - оснивањем „Хрватске православне цркве“.⁴⁰⁾ Намера је, да се поред 30.000 преведених Срба у Римокатоличку веру, преостали Срби у Републици Српској Крајини и Хрватској учлане у „Хрватску православну цркву“ и да се, на тај начин, онемогући Србима да исповедају веру у храмовима Српске православне цркве.

Синтагму „православни Хрвати“ први је употребио праваш Еуген Кватерник⁴¹⁾ у другој половини 19. века, а у живот провео други праваш, а затим усташа-Анте Павелић, успостављањем Хрватске православне цркве⁴²⁾ 1942. године. Ову идеју прихватили су неки водећи хрватски политичари из времена хрватског осамостаљења, а актуелна је, као што видимо, и данас.

На крају овог чланка, а поводом намере, не и обавезе, скупштине Републике Србије да донесе резолуц, сматрамо да треба истаћи следеће: Ако смо обавезни, а јесмо, да злочин геноцида поне-

40) За сада се ради о „Хрватској православној заједници“, која би за пет година, колико је рок за регистрацију неке организације, прерасла у „Хрватску православну цркву“.

41) Види о томе више: Момчило Суботић, *Хрвати и Босна. Геополитичке замисли у Хрватској према Босни и Херцеговини*, поглавље: *Хрватски писци и политичари о Босни и Херцеговини*, део: Великохрватске идеје Старчевића, Кватерника и Франка, Бели анђео, Шабац, 2002, стр. 71-77.

42) Ради затирања Српске православне цркве и кроатизације српског народа, усташе су почетком јуна 1942. године оновале Хрватску православну цркву, и на место патријарха поставили руског емигранта, архиепископа Гермогена, Григорија Ивановича Максимова. Овим насилним, геноцидним чином успостављен је и практично примењен третман Срба у Хрватској као „православних Хрвата“ и тако успостављен континуитет Кватерникове и Супилове идеје, коју ће прихватити водећи хрватски писци и политичари деведесетих година 20. века у време хрватског противустваног и насилног отцепљења од СФРЈ. Међу више од 700.000 жртава усташког злочина геноцида, убијена су и три српско-православна епископа (бањалучки Платон Јовановић, горњокарловачки Сава Трлајић и добробосански Пагар Зимоњић) док је четврти (загребачки Доситеј) од последица усташког батинања после неколико месеци умро у Београду. Види наш рад: *Право на самоопредељење и „југословенски експеримент“*. Прва, друга, трећа Југославија, *ИИС*, Београд, 2004, део: Од Бановине Хрватске до НДХ, стр. 46-61, као и ширу литературу о томе: Вељко Ђурић, *Усташе и православље*, Белетра, Београд, 1989; Драгољуб Живојиновић, *Ватикан, католичка црква и југословенска власт 1941-1958*, Београд, 1994; Фикрета Јелић-Бутић, *нав. дело*; Васа Казимировић, *НДХ у светлу немачких докумената и дневника Глеза фон Хорстенауа*, Београд, 1987; Костић Лазо, *Хрватска зверства у последњем рату према изјавама њихових савезника*, Чикаго, 1974; Кризман Богдан, *Анте Павелић и усташе*, Загреб, 1986; Миљевић И. Милан/ Суботић М. Драган, *Српско-хрватски односи у XX веку, непрекидан ланац геноцида Хрвата над Србима 1914-1941-1991...*, Београд, 1997; Viktor Novak, *Magnum Crimen-pola vijeka klerikalizma u Hrvatskoj*, Београд, 1986; Михаило Станишић, *Геноцид над Србима-битна одредница разарања Југославије*, ВИГ, Београд, 1995.

се одређени симбол, онда је најприродније да то буде место у којем су му размере биле највеће и убијање цивила најмонструозније.

Цивилизацијска је обавеза, да се као симбол сатирања једног народа означи за место злочина геноцида Концентрациони логор смрти у Јасеновцу, подигнут од стране фашистичке Независне Државе Хрватске, у којем су убијане стотине хиљада људи, укључујући и децу најмлађег узраста. Кад су Сједињене Америчке Државе нашле за сходно, да у Њујорку подигну споменик јасеновачким жртвама, онда се једноставно закључује, да су власти у Србији поступиле веома неодговорно, од 1945. до данас, кад на то страстиште, ужасније од оног у Аушвицу, нису подсетиле спомеником на територији Републике Србије. Оно што се догодило са српским народом у Хрватској и Републици Српској Крајини од 1990. до 1995, па и после тога, представља завршетак злочина геноцида из Другог светског рата у Независној Држави Хрватској.

Momcilo Subotic

CURRENT CROATIAN-SERBIAN RELATIONS: ACTION OF LAW AND CROSS-ACTION FOR GENOCIDE

Summary

In this paper author analyzed current Croatian-Serbian relations in time during and after disintegration of Yugoslav state, in context of Croatian Action of Law against Federal Republic of Yugoslavia / Serbia for genocide of Croats, as well as a "conciliatory / placable" (???) Serbian politics toward the Croats and their genocide of Serbian people during the Second World War in time of Pavelic and NDH, whose continuation came in Tadjman's HDZ Croatia from 1990 to 1995, when the crime of genocide and ethnic cleansing of Serbs from Krajina, that had started in 1941, was finished. In the paper there is analyzed also the Croatian-Serbian agreement on normalization of the relations, then Croatian recognition of independence of Kosovo and in the end the cross-action of Serbia for genocide of the Serbs in Croatia and Krajina by the Croats in last war.

Key Words: Croatia, genocide, Serbs – Republic of Srpska Krajina, Serbia, agreement on normalization, action of law, Croatian recognition of independence of Kosovo, cross-action

ЛИТЕРАТУРА

- Аврамов Смиља, *Геноцид у Југославији у светлости међународног права*, Београд, 1992.
- Арсенић Радоје, «Месић тумачи прошлост», *Политика*, Београд, 15. август 2008.
- Bemardič Andro, «Predsjednik Srbije gostovao u emisiji `Nedjeljom u dva`», *Večernji list*, Zagreb, 24. 06. 2007.
- Булајић Милан, «Хрватска тужила Србију за злочине геноцида пред Међународним судом правде за злочине своје војске над Србима у заштићеним зонама», у: *Истина о Републици Српској Крајини, Зборник радова I*, приредили др Момчило Суботић и др Бранко Надовеза, Београд, 2008.
- Буха Милорад, «Споразум о нормализацији односа између Савезне Републике Југославије и Републике Хрватске», у: *Истина о Републици Српској Крајини, Зборник радова I*, приредили др Момчило Суботић и др Бранко Надовеза, Београд, 2008.
- Глишић Венцеслав, «Реализација хрватског државног и историјског права у другој половини 20. века», у: *Геноцид у 20. веку на просторима југословенских земаља, Зборник радова*, Музеја жртава геноцида, ИНИС, ИСИ, ВИИ, Београд, 2005.
- Васиљевић П., «Тужбе треба повући», *Новости*, Београд, 19. март 2009.
- Ђурић Вељко, *Усташе и православље*, Белетра, Београд, 1989.
- Ђурић Мишина Вељко, «Војно учешће Сједињених Америчких Држава у нападу на Републику Српску Крајину», у: *Истина о Републици Српској Крајини, Зборник радова*, приредили др Момчило Суботић и др Бранко Надовеза, Београд, 2008.
- Екмечић Милорад, *Дуго кретање између клања и орања. Срби у Новом веку (1492-1992)*, Завод за уџбенике, Београд, 2008.
- Живановић Србољуб, Реч на годишњици страдања Срба, Јевреја и Рома у хрватском логору смрти Јасеновцу, Бања Лука, мај 2005.
- Живојиновић Драгољуб, *Ватикан, католичка црква и југословенска власт 1941-1958*, Београд, 1994.
- Jelić Butić Fikreta, *Ustaše i NDH 1941-1945*, Sveučilišna naklada Liber i Školska knjiga, Zagreb, 1977.
- Казимировић Васа, *НДХ у светлу немачких докумената и дневника Глеза фон Хорстенауа*, Београд, 1987.
- Костић М. Лазо, *Хрватска зверства у последњем рату према изјавима њихових савезника*, Чикаго, 1974.
- Крестић Василије, *Срби и Хрвати - узроци сукоба*, Чачак, 1997.
- Крестић Василије, *Геноцидом до велике Хрватске*, Матица српска, Нови Сад, Архив Србије, Београд, 1998.
- Krizman Bogdan, *Ante Pavelić i ustaše*, Zagreb, 1986.
- Маршал Тим, *Игра сенки*, Београд, 2001.
- Миљевић И. Милан/Суботић М. Драган, *Српско-хрватски односи у XX веку, непрекидан ланац геноцида Хрвата над Србима 1914, 1941, 1991...*, Београд, 1997.
- Момчиловић Душан, *Novi genocid nad Srbima u HDZ Hrvatskoj*, ABC Glas, Beograd, 1993.
- Novak Viktor, *Magnum Crimen - pola vijeka klerikalizma u Hrvatskoj*, Beograd, 1986.

- Станишић Михаило, *Геноцид над Србима - битна одредница разарања Југославије*, ВИГ, Београд, 1995.
- Суботић Момчило, *Хрвати и Босна. Геополитичке замисли Хрватске према Босни и Херцеговини*, Бели анђео, Шабац, 2002.
- Суботић Момчило, *Новија српска политичка историја*, ИПС, Београд, 2006.
- Суботић Момчило, «Идеја о хрватском државном и историјском праву и српски народ у прошлости и данас», у *Геноцид у 20. веку на просторима југословенских земаља, Зборник радова*, Годишњак Музеја жртва геноцида – тематски број, Музеј жртва геноцида, ИНИС, ИСИ, ВИИ, Београд, 2005.
- Суботић Момчило, «Српска држава у програмима политичких странака у Србији до Дејтонског споразума», *Политичка ревија*, 4/2006, ИПС, Београд, 2006.
- Суботић Момчило, *Српско питање данас*, ИПС, Београд, 2008.
- Штрбац Саво, «Људски губици на српској страни у рату и после рата на подручју Хрватске и бивше Републике Српске Крајине 1990-1998. године», у: *Истина о Републици Српској Крајини, Зборник радова I*, приредили др Момчило Суботић и др Бранко Надовеза, Београд, 2008.

Resume

A direct cause of Croatian-Serbian conflict from 1990 to 1995 has roots in a decision of Croatian parliamentary majority to abolish constitutive status of Serbian people and reduce it to the status of national minority. That was a first objective of Tudjman's neo-ustasha regime; the other one was the expelling of the Serbs from Croatia and Republic of Srpska Krajina, that even Pavelic had not achieved before that in the past. In constitutional sense Croatia was a bi-national state of the Croats and Serbs in the same way that Belgium is the state of the Flemings and Walloons. Can we imagine the reactions of European and world publics in case that the Flemings killed or expelled the Walloons? Horrible! And that is what exactly the Croats did to the Serbs from Krajina. Consequences of the persecution of the Serbs are genocide ones and are a relapse of 1941; Tudjman completed the criminal act of Pavelic.

New "democratic" Croatia without the Serbs has firstly signed the Agreement on normalization of relations with Federal Republic of Yugoslavia / Serbia, in which a provision on mutual respect of the two states as independent, sovereign and equal states within their international borders is a crucial one. It has not been obeyed by Croatia, in particular the provisions regarding Serbian Krajina refugees, and with its recognition of independency of Kosovo, it greatly damaged sovereignty and territorial integrity of Serbia. Serbia reacted in a mild way, instead of making

immediate recognition of the Government of the Republic of Srpska Krajina in exile and the Republic of Srpska Krajina on the basis of international law and Yugoslav Constitution and the state of the Krajina Serbs in the Constitution of the Socialist Republic of Croatia.

Once again the state leadership showed its national and state-related irresponsibility: it forgave Croatia for its genocide of the Serbian people in time of the Independent State of Croatia in the Second World War, when this monstrous Croatian state murdered hundreds of thousands of the Serbs and the tens of thousands of the Jews and Romas.

Then came a Croatian criminal paradox: in time of bestial bombing aggression on Federal Republic of Yugoslavia by NATO with strategic objective of disappropriation of Kosovo and Metohija – the Croats lodged a complaint for genocide against Serbia at the International Court of Justice in Hague. The leadership of Serbia again did not live up to the moment: the public was disinformed and deceived that there would not be the trial at Hague at all, because the Court did not have jurisdiction for it, and when the Court declared itself to have jurisdiction regarding the Croatian complaint, it caught the government of Serbia unready and the government searched for all possible ways to withdraw the complaints. The government in Belgrade often talks that it wants good neighboring relations, understanding and cooperation with Croatia! That is totally all right! However, how can be established the relations that are based on unpunished genocide and ethnic cleansing of the Serbs from Krajina, the only one in Yugoslav “break up” and the biggest one after the Second World War. In the case of the complaint the Serbian government did not see a historical opportunity that Croatia finally become responsible for the crime of genocide of the Serbian people during the 20th century, and then that it, on the basis of Croatian recognition and repentance, consolidate the relations with Croatia.

Овај рад је примљен 11. марта 2010. а прихваћен за штампу на састанку Редакције 25. маја 2010. године.